dijous, 02 de març de 2023

La millora del rendiment acadèmic gràcies als escacs, en entredit

Una anàlisi de la UdL sobre altres recerques conclou que no hi ha evidències suficients

La ciència encara no ha demostrat de manera fefaent que aprendre o practicar els escacs millori el rendiment acadèmic o la intel·ligència d'infants i joves. Així ho afirma el professor del Departament de Psicologia de la Universitat de Lleida (UdL) Àngel Blanch després de realitzar una metanàlisi de 45 recerques desenvolupades en 19 països diferents. D'aquestes, un 84% (38) van informar sobre efectes positius, mentre que només el 16% (7) parlen d'efectes nuls. Les conclusions de Blanch, publicades a la revista *Educational Psychology Review* [https://www.springer.com/journal/10648], indiquen que la majoria d'estudis presenten problemes estadístics.

Un tauler d'escacs / Foto: Romain Guy (CC0 1.0)

Enllaç a la fotografia original

El professor de la UdL ha analitzat 208 proves estadístiques d'aquestes recerques, 100 en intel·ligència i 108 en rendiment acadèmic. "Aquests tipus d'estudis solen tenir associats tres problemes importants. En primer lloc, tendeixen a ignorar la dificultat que implica transferir les habilitats apreses en una tasca a altres dominis que substancialment impliquen capacitats molt diferents. En segon, tenen diverses deficiències pel que fa al disseny de recerca. I en tercer, es basen en anàlisis estadístiques amb proves de significació d'hipòtesi nul·la [https://es.wikipedia.org/wiki/Hip%C3%B3tesis_nula], les quals poden comportar diversos biaixos", afirma Àngel Blanch.

El seu treball estima que entre el 57 i 60% dels estudis sobre intel·ligència i el 100% dels centrats en rendiment acadèmic podrien ser falsos positius, és a dir, que reivindiquen un suposat impacte positiu dels escacs tot i que en realitat és inexistent. De la mateixa manera, indica que la probabilitat de detectar un efecte real d'aquest joc de tauler en les habilitats cognitives estaria només entre el 53-57% i en el cas del rendiment acadèmic, entre un 25-30%. "Aquestes dades discrepen notablement del 84% d'estudis analitzats que informaven favorablement sobre els beneficis dels escacs", destaca.

"Les conclusions d'aquest estudi apunten doncs a que l'evidència disponible actualment sobre els beneficis dels escacs està altament esbiaixada i s'hauria de considerar amb moltes reserves", afirma el professor de la UdL. Per tot plegat, Àngel Blanch considera que les intervencions educatives amb continguts relacionats amb els escacs s'haurien de focalitzar en "habilitats amb un potencial de transferència més propera, com per exemple en la concentració, la motivació, o l'acceptació i atribució de responsabilitats davant els fracassos".

MÉS INFORMACIÓ:

Article *Chess instruction improves cognitive abilities and academic performance: real effects or wishful thinking?*
[https://link.springer.com/article/10.1007/s10648-022-09670-9]